

ongetwijfeld noodig de moeders te doordringen van de groote beteekenis, die het voor haar kind heeft, indien zij het van de eerste jeugd af er aan gewennen dagelijks, op vaste tijden voor een voldoende ontleding van de ampulla recti te zorgen. Ons lichaam past zich zoo gemakkelijk aan en zal zich gaan voegen naar de onbillijke eischen, die wij er aan stellen. Met trots vertelde mij eens een geleerde, een man van 56 jaar, dat hij eens, soms twee keer per week, ontlasting had.

„It is a law of our being, that we must all be orderly to some extent in our lives”, is een wenk, dien BREDFORD PIERCE geeft bij de verpleging van zenuwzieken; deze wenk geldt zeker ook in hooge mate voor de aan onze maag en darmkanaal opgelegde werkzaamheden.

Maart 1926.

WAT IS MAZDANAN?

DOOR

J. L. VAN BODEGOM, *arts te Avenhorn.*

De Hollandsche niet officieele geneeskunst heeft in den loop der tijden nooit de geniale vondst van het „stelsel” gedaan, het geneeskundige stelsel meestal gebaseerd op het verkeerd uitgelegde geval met de gegeneraliseerde gevolgtrekking, omweven door een pasklare filosofie. Haar mentaliteit greep nooit hooger dan den fistelpot en het Staphorster boertje, geheel in overeenstemming met onzen systemschuwen en weinig bespiegelenden volksaard.

Hoe oneindig veel meer is er in het buitenland, vooral in Duitschland, verkeerd waargenomen en als de eenig zaligmakende geneesmethode de wereld ingezonden. Een vleugje kwam steeds onze grenzen over gewaaid, de discipelen waren ook hier vol heilige overtuiging, maar tot een hoogeschool van kwakzalverij is zij nooit uitgegroeid. Het eene stelsel voor, het andere na, is langzamerhand uit de mode geraakt en wat men op het oogenblik nog hoort van de KNEIPP-kuur, de oogendiagnose van LILJEQUIST en de nog verscheimpordeerde chiropractie zijn bedeesde klanken.

Nu is er Mazdaznan, erger dan wat bestond, dat, hoewel reeds eenige jaren in Duitschland toegepast en door loges vertegenwoordigd, haar opwachting in ons land heeft gemaakt. Een Mazdaznanmaandblad beleeft reeds zijn tweeden jaargang; in de verschillende groote plaatsen zijn afdelingen, die samenkomsten, cursussen en wijdingsuren houden. Er is Mazdaznan-poëzie, een Mazdaznan-kookcursus en -broodbakkerij, Mazdaznan-ademhalingscursus, Mazdaznan-laboratorium, een Mazdaznan-hoofdkwartier met generalen staf, in het kort er is Mazdaznan, de nieuwe wereldbeschouwing, materie en geest in één greep pakkend, ter volbrenging van haar hooge roeping. De ouderwetsche geneeskunst past vanzelfsprekend niet in het kader van deze nieuwlichterij en is met het bekende gracieuse gebaar aan stormtroepen eigen, zonder omkijken onder den voet geloopt.

Haar filosofie, niet zooals die van chiropractie, schijnheiligheid, onhandig verkapte physiologie, is geloofsovertuiging, die haar bronnen zoekt in de leer van ZAZATHRUSTRA, den grooten wijsgeer, die voor ongeveer 2000 vóór Christus in de taal der Ariërs, de Zend-Avesta (kennis van het openboek der natuur) schreef. De leer hierin vervat, Mazdaznan (meester van de goede gedachte), kwam na eeuwen omzwerven over de geheele aarde, in 1762 door ANQUETIL DUPERRON, die een stuk Zend-Avesta vertaalde, weer in aanraking met de Westersche beschaving. Zij bracht haar de wijsheid der natuurwetten, volgens welke ook heden nog het menschelijk organisme werkt.

Haar groote leermeester van het oogenblik is dr. med. OTOMAN ZAR-ADUSHT HA'NISH, van Russische afkomst, „geboren met een organisch hartgebrek, een geneeskundig raadsel, dat den ouderdom van 80 jaar bereikt heeft en een volkomen demonstratie van de levende Mazdaznan-gedachte is geworden". Hij was het, die de groote wijsheid, in de oude geschriften vervat, blootlegde en ze als profetieën aan de hedendaagsche wereld verkondigde.

De grondslag van Mazdaznan wordt gevormd door: 1°. de leer van den adem; 2°. de leer der wedergeboorte; 3°. de leer van de voeding. Adem is het grondbeginsel, waarop alle leven is opgebouwd en het rhythmie van inademing en uitademing met de pauzen daartusschen, bepaalt de ontwikkeling van lichaam en geest, aldus Mazdaznan. Zoo ons lichaam ziek is, is de uitademing onvoldoende, koolzuur en andere gassen belasten het bloed en besmetten het. Om de ziekte tot stilstand te brengen, zijn ademhalingsoefeningen noodig, die in allen ernst, ook in ons land, beoefend worden. Om den lezer terstond midden in Mazdaznan te werpen, met de plechtige bezwering, dat de oefening gedrukt in een brochure, „Wetenschap en Geloof" voor mij ligt, zal ik de moeite nemen, deze woordelijk weer te geven.

1. Neem een houding aan, waarin ge u volkomen op uw gemak gevoelt.
2. Zet de borst op, houdt de borstkas onbewegelijk, terwijl alle spieren zich ontspannen.
3. Leg de punt van de tong tegen de ondertanden en vertrek geen spier van uw gezicht.
4. Houdt de oogen gericht op een punt recht voor u en ban uit uw geest elke gedachte.
5. Ledig langzaam de longen, steeds meer het lichaam ontspannend. Blijf geleidelijk en gestaag uitademen. Adem uit, zoolang gij maar kunt, tot het u schijnt dat ge onmogelijk meer kunt uitademen.
6. Is dat moment bereikt, blijf dan onbewegelijk en tel tot tien, twintig, dertig, steeds meer ontspannend.
7. Kunt ge onmogelijk langer onbewegelijk blijven, wijdt dan uw aandacht aan het ontspannen van elk deel van uw lichaam.
8. Dan adem in, met een snik als het ware en een laten gaan van heel het lichaam, behalve de borstkas, die vast als een muur moet blijven.
9. Adem dan uit als tevoren, geleidelijk en gestaag, tot gij niet meer uitademen kunt.
10. Blijf wederom onbewegelijk, gedurende tien, twintig, dertig of meer seconden, voor ge inademt.
11. Oefen zoo gedurende 3 tot 5 minuten.

Deze oefening alle drie uur herhaald gedurende den geheelen dag, maakt het te dikke bloed binnen twintig dagen weer normaal en

roeit, volgehouden gedurende drie en dertig dagen, alle ziekten uit, die aan onvoldoende circulatie te wijten zijn. Om longziekten tegen te gaan zijn negen en veertig dagen noodig, infectieziekten genezen na twee en zeventig dagen-religieus toepassen van deze oefening, terwijl men spreekt de spreuk „wedergeboorte”. Fibroïden, kanker en tuberculose, verdrijft men zoo men zich tegelijkertijd aan een rauwkostdiët houdt”.

Want ook het dieet, neemt in Mazdaznan een groote plaats in. Vleesch is natuurlijk uit den booze, pur-sang vegetarisch zijn de voedingsvoorschriften, zoowel bij ziekten als om gezond te blijven. De juistheid van deze levenswijze wordt vergezeld van de noodige hoofdletters en een woordenvloed, die maniakaal aandoet en bij lezing en poging tot minimaal begrip congesties bezorgt, met heilig vuur verdedigd en het planteneten en vasten zelfs tot een innig deel van de therapie uitgeroepen. Echter zijn in Mazdaznan geneesmiddelen niet geheel uit den booze. Mazdaznan beheerscht alles, waarom zouden uitverkorene oliën en essences hun weldadige werking niet ontvouwen? Er is Australische Eucalyptusolie, gorgel er mee, snuif er van, neem het in tegen darmparasieten; Petrolatum een uitstekend massagemiddel, gave der natuur; en dan de Mazdaznan-essence, het universeele geneesmiddel, het geheele gebied der geneeskunde van gynaecologie tot kinderziekten, met eenige druppels opgelost in water, tot een therapeutisch afgegraasd territorium makend.

Het stellen der diagnose, gewoonlijk heel eenvoudig in het geneessysteem, is een punt waarover de geweldige Mazdaznan-literatuur, die mij uit het hoofdkwartier gewerd, geen overgrote duidelijkheid heeft gebracht. In het, in 1923 verschenen boek van CURT WACHTEL, „Laienärzte und Schulmedizin” wordt de Mazdaznan-diagnose beschreven als te zijn gegrondvest op de leer der drie temperamenten, het materialistische, het spiritueele en het intellectueele, die weer samenhangen met den schedelvorm, het intellectueele met hoog voorhoofd enz.. De intellectueel ademt met het bovenste borstgedeelte, de materialist met den buik en de spiritualist met de borstflanken, de borst en het middenrif. Worden zij dus ziek, dan weten zij aanstonds hun ademhalingswijze en de fouten, die er aan kleven. Hiervan vind ik in de Nederlandsche literatuur geen spoor. Hoogstwaarschijnlijk is in verband met de moderne leer der inwendige afscheiding, de ouderwetsche schedelleer in het gedrang gekomen, is er een nieuwe sleutel op de Zarathustra-leer gevonden. In het Maandblad van 1926 begint tenminste een rubriek „Levensstroomen”, waarin onderscheiden worden: het subpituitaire type (met wijdloopige gedachten, ontevreden en graag in een schommelstoel zittend), het hyper-pituitaire (agressief, bevelend, origineel), het sub-adrenale (neurasthenisch, vatbaar voor blindedarm-ontsteking) en verdere pyramidale nonsens, die wel weer langs wegen van de uitbundigste wetenschappelijke fantasie naar de onfeilbaarheid van de ademhalingsgeneeswijze zal leiden.

Dit is trouwens het groote kenmerk van Mazdaznan: verwardheid. Ook buiten haar geneeskundige theorieën ligt een dankbaar

veld voor psychiaters en moralisten. Haar „Harmonieleer”, het uitspreken van vokalen met bijpassende mimiek, om ons lichaam in harmonie met de natuurwetten te brengen, lijkt veel meer een ziektegeschiedenis dan een bron van onuitputtelijke wijsheid en haar paedagogische lessen, waaronder die „Over de opvoeding van het kind vóór de geboorte” het meest belangwekkend zijn, zullen den meest gewilligen, moderneren ouder, dada zijn.

In het licht der meest ongerijmde stelsels gezien, is Mazdaznan nog geen stelsel, doch een troebele mixtuur van allerlei kwakzalverijsystemen, waarin zoowel de geest als het vulgaire geneesmiddel een rol spelen. Dat de leer vooral den intellectueel bekoort en dupeert, is in dezen tijd van vergeestelijking op alle kunstgebied begrijpelijk; het zacht Oostersch-parfum, waarvan zij doortrokken is, zal op den mystiek aangelegden ziel zijn uitwerking niet missen. Ze botweg, banale kwakzalverij te noemen, is de bedoeling van dit overzicht geweest. De geneesheer in de groote steden, zal ze ongetwijfeld op zijn weg ontmoeten; hem zoowel als den arts van het platteland, waar de wind voor dergelijke „cultuur” te frisch waait, zal zij toegevender stemmen tegenover het gebruik van den Pinkpil door den min ontwikkelden leek.

April 1926.

VERSCHILLEN IN GROEI VAN HETZELFDE MUIZEN-SARCOOM IN EUROPA EN IN JAVA 1),

DOOR

Dr. A. J. F. OUDENDAL,

patholoog-anatoom aan de S.T.O.V.I.A. te Weltevreden.

De volgende korte uiteenzettingen wilde ik mededeelen, teneinde een denkbeeld te geven van de verandering in groei-snelheid in een overentbaren sarcoomstam, indien men deze overbrengt van Amsterdam naar Java. De gebruikte sarcoomstam is op de volgende wijze overgebracht naar Batavia. September 1923 heeft DEELMAN van het Nederlandsch Kanker-Instituut te Amsterdam van een zijner muizen sarcoom-materiaal overgeënt op 24 Hollandsche witte muizen; 8 September nam ik de muizen mee met een stoomschip, dat 11 October Java bereikte. Het vervoer verliep naar wensch, totdat de muizen in de Roode Zee zoo'n last ondervonden van de hitte, dat alle met goed gevolg geënte muizen op één na stierven. Door overenting op normale witte muizen gelukte het met 5 positief geënte muizen Priok te bereiken. Wat er verder met deze 5 muizen gebeurd is, kan men zien op schema I (volgende bldz.).

De uit Amsterdam meegenomen muizen vormden de 31ste entingsgeneratie van DEELMAN's (bij teren) ontstane muizen-

1) Lezing, gehouden op het VIde congres der Far Eastern Association Tropical Medicine te Tokio, 13 October 1925, als afgevaardigde van het Nederlandsch Indisch Kankerinstituut te Bandoeng.